

„Mindig befelé tartok, az elemi egyszerűség felé”

Papp-Für János nem sokkal a Könyvhét után fogja ünnepelni negyvenedik születésnapját. Egyre fontosabb szereplője az irodalmi életnek, és az idei Könyvhétre két kötetrel is jelentkezik. Ebből az alkalmából készült vele ez a beszélgetés.

– *Nagyon sok mindennel foglalkozol: a Tokaji Író Tábor és a Kertész László Hajdúsági Irodalmi Kör ügyeivel, egyik szerkesztője vagy a Dokk internetes portálnak, zenélsz, irodalmi programokat szervezel, és szinte biztos, hogy kihagytam néhányat vállalt feladataid közül. Ehhez képest sorjáznak a köteteid, intenzíven benne vagy az alkotásban. Hogy bírod mindezt?*

– Nehezen. Az irodalom-szervezői munka sajnos szinte elszívja az alkotói időmet, nagyon nehéz ilyen nagy felelősséggel járó pozíciókat betölteni, rengeteg az adminisztráció és a szervezés, de szerencsére van egy megbízható csapat, amelynek a segítségére folyamatosan számíthatok, akik a legnehezebb időkben is mellettem állnak. 2015 óta vagyok a Tokaji Író Tábor Egyesület titkára, melyet 42 év munkája után Sáray Lászlótól vettem át. Úgy gondolom, hogy életem egyik legnagyobb és legfelelősségteljesebb megbízatása ez, de igyekszem becsülettel helytállni, és elvégezni a rám bízott feladatot. Ebben az évben már a 44. Tokaji Író Táborra kerül sor, amelynek témája 1956 a magyar művészetben, amit a forradalom 60. évfordulója tesz most igazán aktuálissá. Idén már elkezdjük szervezni az V. Hajdúbozsórményi Író Tábor is, amelynek a fő célközönsége a hajdúvárosi és határon túli középiskolás korosztály. Itt délelőttként a gyerekek íróiskolákon és társművészeti szemináriumokon,

délután pedig kerekasztal-beszélgetéseken, könyvbemutatókon vehetnek részt, neves írókkal találkozhatnak. Esténként leginkább a zene és a színház kerül középpontba. Idén is nagyon gazdag, színes és minőségi választékot tudunk nyújtani a táborlakóknak.

– *Szorgalmas költő vagy inkább, vagy az ihlet kegyeltje? Illetve, van-e szerinted „ihlet”, mi inspirál az írásra? Tudom, ez egy elkoptatott kérdés, de a potenciális válaszok végtelen gazdagsága miatt mégis érdemes feltenni.*

– Leginkább szorgalmas költőnek tartom magam, és nem is ihletettségnak hívom azt az állapotot, ami az írásra készlet, mert leginkább hatásokra, benyomásokra, intuíciónak támaszkodom: olyan élményekre, melyekről úgy gondolom, hogy reflektálnom kell az irodalom formanyelvén. Talán így válnak bennem, rajtam keresztül a gondolataim, érzéseim esztétizált irodalmi szövegekké, versekké. Kizárólag a belső figyelemem ilyenkor a főszerep, és igyekszem éppen csak annyit kihozni magamból és papírra vetni, amennyi a legszükségesebb. A minimalizmus híve vagyok, és igyekszem a legegyszerűbben és legletisztultabban megfogalmazni azt az érzelmi gazdagságot, amit a költői ambíció diktál bennem.

– *Vannak költők, akik egy-egy kötetnyi mennyiségű vers megírása után összerendezik az anyagot, és kiadják. Mások eleve könyvet*

írnak, a születő versek mintha eredendően egy közös lényegi magból sarjadnának ki. Jól gondolom-e, hogy te ebbe a második csoportba tartozol?

– Igen, én a második csoportba tartozom. Szinte kizárólag egy-egy adott élményanyagból dolgozom, és azt próbálom a lényegi mag oldaláról megközelíteni. Mindig fontos az, hogy egy-egy könyvem ugyanazt a témát járja körül, és igyekszem következetes maradni a könyv belső struktúráját illetően is. A könyveim tartalmi ívén belül szeretem a rendet, a fegyelmet, a következetességet. Lényegesnek tartom egy elkészült mű komplexitását, és azt, hogy esztétikai vonalak mentén egységgé álljon össze. Amikor új könyvet kezdek írni, akkor csak és kizárólag azzal foglalkozom, nem hagyom elterelni a figyelmemet, hanem összpontosítok az adott témára, és mindig befelé tartok, az elemi egyszerűség felé.

– *Úgy tudom, két új kötetrel jelentkezel a közeljövőben. Beszélj ezekről: milyen jelentőséget tulajdonítasz ezeknek a pályádon? Irányváltás, korrekció, vagy a megkezdett út folytatása?*

– Igen, valóban két kötetem fog megjelenni az Ünnepi Könyvhétre. Az egyik *Árnyékapa*, a másik *Akik gyerekek maradnak* címmel.

Az első bizonyos értelemben egyszerre folytatás, ugyanakkor valaminek a lezárása is: a *nehogy egyedül* című kötetem első fejezetének tulajdonképpeni kibővítése, kiteljesedése. Lezárás alatt azt értem, hogy szeretnék kilépni végre a gyerekkori emlékek, hányattatások versbéli világából, természetesen úgy, hogy megmarad az az alanyi, lírai vonal, amit alapjában véve képviselek. Ehhez a könyvhöz készül egy CD-melléklet is, amely Bezerédi Zoltán és fia, Bezerédi Bendegúz hangján szólal meg. Ez a kötet időbeni tematikára épül, az egészen kicsi gyermekortól a már felnőtt férfi visszatekintéséig. Időnként meg-megszólal a gyermeki hang, rövid, egymondatos snittek beékelésével, amely vizuálisan is, illetve térben is megjelenik a papíron, és egyben fejezetcímeként is szolgál. Tulajdonképpen ez nyitja meg azokat a fejezeti utakat, amelyek működőképessé teszik a versek egymásutánosságát.

Az *Akik gyerekek maradnak* című könyv éles ellentéte – már ha lehet ezt ellentétnek mondani – az eddig megjelent könyveimnek. 2012-ben kifejlesztettem egy olyan zenés, rendhagyó irodalomórát, amely kifejezetten és célirányosan az értelmükben középsúlyosan, illetve súlyosan akadályozott gyerekeknek szól. Az óra működik, bevált, és most már a negyedik megyébe készülök „turnéra”, eddig közel kétezer gyerek láthatta és hallhatta. Minden egyes órát pályázati költségvetés finanszíroz, és most megvalósult egy álmom: az Ünnepi Könyvhétre megjelenik oktatási segédanyagként egy könyv, amely ennek az órának a temati-

kájára épül. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma vállalta, hogy megjelenés után minden egyes ilyen intézmény kap egy-egy példányt belőle, hogy az ott élő gyerekek segítségére legyen. Szükség is volt arra, hogy könyv formában kiadjuk, hiszen mire én innen, Hajdú-Biharból eljutok Zala megyébe, több év is el fog telni, és sajnos addigra itt újabb értelmileg akadályozott gyerekek szülehetnek. De így már nem kell mindenhol személyesen megjelennem, hisz a könyv olyan mellékleteket tartalmaz, amelyeket a pedagógusok óratervként használhatnak: CD-, kotta-, játék- és dalmelléklettel. A zenét Gerendás Péter szerezte, a mesét Mészöly Ágnes, az illusztrációkat Bódi Kati, a könyvtestet pedig Szabó Imola Julianna alkotta meg, és a Magyar Napló Kiadó gondozásában jelenik meg. A jogot megvásárolta az Apple appstore alkalmazásán belül a BookR Kids, és letölthető, animált történetként is megnézhető mesévé alakítja. A könyv különlegessége még, hogy olyan diszlexiás betűfonttal van nyomva, amely kifejezetten sérült, akadályozott gyerekeknek lett kifejlesztve, megkönnyítve nekik az olvasást.

– *Az irodalom látszólag ropant magányos tevékenység, de szinte mindenki kapcsolódik elődökhöz, kortársakhoz. Kérlek, beszélj a mestereidről, ha vannak, akár halottakról, akár élőkről.*

– Igen, nekem is vannak mestereim, a már nem élők közül Pilinszky Jánost érzem magamhoz a legközelebb, és az egyik legmeghatározóbb könyv az életemben Szabó Lőrinc *A huszonhatodik év* című lírai rekviem százhusz szo-

nettben. A kortársak közül Marno Jánost tartom mesteremnek, de nagyon sok fiatal is közel áll hozzám, mint például Áfra János, Korpa Tamás, Pollágh Péter, Szabó Imola Julianna, és természetesen sokakat tudnék még sorolni.

– *Intenzíven veszel részt az irodalmi életben, és bár szervezeti kötődéseid a konzervatív, nemzeti, népi oldalhoz kötnek, kapcsolatrendszered révén fontos szereped van a különböző irányzatok közötti párbeszéd megteremtésében, fenntartásában. Jól gondolom ezt?*

– Mint a Magyar Írószövetség tagja, igyekszem az ottani értékeket képviselni. Természetesen az a legjellemzőbb rám, hogy figyelembe veszem a szakmai, erkölcsi irányokat, és hogy érvényes párbeszédet tudjak folytatni minden írószervezettel.

– *Tudom, hogy te sem rendelkezel a jövőbelátás képességével, de hadd kérdezzem meg, mit gondolsz, milyen lesz tíz év múlva a magyar irodalom? Gazdagabb-e, szegényebb-e a mainál? Békülékenyebbek lesznek-e egymással az írók, vagy esetleg a szűkülő forrásokhoz való hozzáférés tovább növeli a megosztottságukat?*

– Reménykedem abban, hogy a jövőben a különböző irodalmi csoportosulások párbeszéde kiszélesedik, és hogy minél kevesebb konfliktust szülnek az esetleges politikai ideológiák alapján meghozott döntések. Nagyon fontosnak tartom a szakmai kapcsolatokat, a barátságokat és az őszinte emberi megnyilvánulásokat. Igyekszem a jövőben is minden ember bizalmára rászorgálni.

Filip Tamás